

FLANDRA

Jan. Feb. 1940. ^{n^o. 2.}

5e Jaargang.

KATOLIKO

MAANDSCHRIFT VAN HET
KATHOLIEK VLAAMSCH ESPERANTO VERBOND

EDMOND PRIVAT

VIVO DE ZAMENHOF

Dua Eldono.

" Granda nombro da bildoj sur kreta papero. Fama verko de fama aŭtoro. Stilo ne atingita ĝis nun de alia verkisto, lego de iu ajn paĝo alportas plej altan ĝuon al ĉiu lingvoscianto. Resume: Fiero de nia literaturo. La libron bele ekipitan devus havi ĉiu Esperantisto, kion ebligas la relative tre malalta prezo ".

Ligilo (Ĉeĥo-Slovakujo).

PREZOJ: bind. 29 fr. broŝ. 20 fr.

Eldonita de

THE ESPERANTO PUBLISHING CO., LTD.

Mendu ĉe

Katolika Esperanto Instituto a.s.p.c., Eg. Segerslaan 14, Wilrijk.

Postĉekkonto n° 4549.84.

PRIJS 1,50 fr. PREZO

.. Rookt ..
JAMAYCA
DE FYNSTE DER SIGAREN

Rijke keus in cigarillos
Sigarenfabrieken JAMAYCA, Arendonk
(oni korespondas en Esperanto)

VOOR LIWE
Parketvloeren, Linoleums,
Meubelen en Marmers
VRAAGT DE ALOMGEKENDE
BOENWAS GLIMO
Firma Corstiaens - Neefs
St-Antoniussstraat, 12-14, Antwerpen

FLANDRA UNUIĜO

DE KATOLIKAJ ESPERANTISTOJ F. U. K. E.
Kath. Vlaamsch Esperanto Verbond K. V. E. V.
SEKCIO DE LA INTERNACIA KATOLIKA UNUIĜO ESPERANTISTA

Voorzitter: Lic. Leo Calloens, Erembodegemstraat, 29, Aalst. **Ondervoorzitter:** Dr Marcel Naster, Naamsche straat 113, Leuven. **Proost:** E. H. A. Beckers, Professor, Normaalschool, Mechelen a. Maas. **Secretaris:** J. Van Deun, Turnhoutsche baan, 277, Borgerhout. **Kassier:** K. V. E. V. Aalst, P-konto 412.354.
Algemeen Bestuur: Kapitein P. Vangeel, Bonheiden.
Katholiek Esperanto Instituut, E. Segerslaan 14, Wilrijk. Postcheckrek. n° 4549.84.

PROVINCAJ KAJ LOKAJ DELEGITOJ:

Antwerpen

ANTWERPEN
BONHEIDEN
EKEREN
GEEL
HOBOKEN
MERKSEM
MOL
Ste MARIABURG
WILRIJK

E. Paesmans, Koepoortstraat, 64, P-konto 4145.89
Kapitano P. Vangeel
Joz. Thijssens, Geesten, 72
M. Gordon, kleermaker, Statiestraat, 3.
J. De Groot, onderwijzer, Caronstraat, 31
G. V. d. Bergh, onderwijzer, Tanghehoefstraat 2
F-ino M. Bergmans, Markt, 19
Joz. Cammaert, Van de Weygaardlei, 12, P-konto 4274.93
D. Mortelmans, E. Segerslaan, 14

Brabant

GRIMBERGEN
LEUVEN

E. H. Canisius van Hoogstraten, o. praem., abdij
Petro De Fraye, Kapucienenvoer, 75, P-konto 4427.19

Limburg

BILZEN
HASSELT
TONGEREN

K. Dubois, Brugstraat 26
A. Tournel, Guido Gezellestraat, 5
Jos Smets-Box, Kielenstraat 74

Oost-Vlaanderen

GEERAARDSBERGEN
GENT

C. Bernaert, Pelgrimstraat, 1
M. De Valck, Scheeplosserstraat 50, Gent, P-konto 410.102

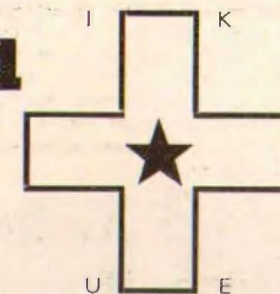
West-Vlaanderen

BRUGGE
KORTRIJK
LEDEGEM
LICHTERVELDE
OOSTENDE
ROESELARE
TIELT

F. Roose, G. Gezellelaan, 15
P. Mattelaer, apotheker, Voorstraat, 40
F-ino Quagebeur, Statiestraat, 39
Kam. Ferijn, Wetstaat, 47
Maurice Hessens, Blauw Kasteelstraat, 86
H. Braekevelt, Statedreef, 177
J. Van Hautte, onderwijzer, Steenweg op Wakken

flandra **katoliko**

Maandblad van het
Katholiek Vlaamsch
Esperanto-Verbond
K. V. E. V.

Monata Organo de
la Flandra Unuiĝo
Katolika Esperantista
F. U. K. E.

Redakcio: Patro C. v. Hoogstraten, O. Praem., Abatejo Grimbergen. (B)

Abonoprez: 15 fr. Kun membreco FUIKE kaj IKUE 20 fr. Abonoprez por eksterlando 20 fr. P-konto 412.354 K.V.E.V. Aalst

Ter overweging!

In Averbode's Weekblad vonden we voor
enige maanden het volgende:

« Wij lezen in een Hollandsch blad:

Men hoort den laatsten tijd nogal vaak
spreken over een sterk toenemen van de
godsdiensige onverschilligheid in België.
Ook in katholieke kringen.

Deze lauwheid en onverschilligheid ten
opzichte van het katholieke leven is op de
eerste plaats toe te schrijven aan de sterke
verspreiding van de zoogenaamde neutrale
pers. Voor den wereldoorlog was deze pers
liberaal en van een zeer anticlericale ge-
zindheid. Sindsdien echter is het openlijk

anticlericalisme bijna geheel verdwenen.
Men is « verzoeningsgezind » geworden, men
is « neutraal », maar deze « neutraliteit »
duld ook geen godsdiensige inslag.....

Het is altijd weer dezelfde droevige ge-
schiedenis. Ook daar, waar de katholieken
de macht hebben, om zich van de moderne
strijdmiddelen, zoals pers, film en radio te
bedienen, laten ze zich maar goedmoedig
deze reuzenwapens uit de hand slaan. En
dan vragen ze nog verbaasd, hoe het toch
mogelijk is, dat er in een zoo goed katho-
liek land als Spanje, zulke vreeselijke din-
gen gebeurden! »

Dit is ook waar op gebied van Esperanto!

DE BELLAMYBEWEGING.

Daar het doel van Flandra Katoliko is: op Es-
perantogebied leiden en voorlichten volgens onze
katholieke beginselen, meenen we het nuttig on-
ze lezers in kennis te brengen met de Internati-
onale Bellamybeweging, waarvan Esperanto de of-
ficiële taal is.

Edward Bellamy (geb. 1850, gest. 1898) was een
Amerikaansch journalist, romanschrijver en politi-
cus. Hij werd plotseling beroemd door zijn utopi-
schen toekomstroman « Looking Backward » (in Es-
peranto vertaald onder de titel « Rigardante mal-
antaŭen »). In deze utopische roman wordt een
communistiche ideaalstaat in alle details geschild-
erd. In deze staat is privaatkapitalisme vervangen
door staatskapitalisme en het leven van de burgers
is geheel geïndustrialiseerd en centraal georgani-
seerd door den Staat. Bellamy vond een breeden
kring van bewonderaars in Amerika, zoodat zijn

fantasie zelfs tot politiek programma en praktisch
ideaal werd verheven. Hij zelf liet zich verleiden
een nieuwe politieke partij te stichten, die de naam
kreeg van « Nationalistische Partij », omdat ze alle
produktiemiddelen wilde nationaliseeren. Deze partij
kon echter geen politiek invloed winnen en
loste zich in 1892 op in de socialistische « People's
Party ». (volgens De Kath. Encycl.)

Uit een verslag (in de Maasbode) van een voor-
dracht, die Prof. J. H. Nickel hield te Rotterdam
over « Bellamy en wij Katholieken », putten we
het volgende:

« Met Prof. Dr. Diepenhorst wees spreker op drie
karaktertrekken van dergelijke staatsromans.

Ten eerste worden de auteurs gewoonlijk tot
schrijven ervan gedreven, omdat zij sterk zijn aan-
gegrepen door om uitkomst roepende maatschap-
pelijke ellenden of wantoestanden.

Vervolgens gaan ze allen min of meer van de gedachte uit, dat de mensch uit zichzelf nog goed is, maar bedorven werd door de slechte instellingen. Zij denken heel gemakkelijk over de zedelijke verbetering van de mensch, omdat men daartoe slechts verbetering behoeft te brengen in zijn levensomstandigheden en in de instellingen.

Eindelijk blijken deze schrijvers zich slechts weinig bewust te zijn van de ingewikkeldheid van de maatschappelijke verschijnselen en stellen zij het voor, alsof de grootste maatschappelijke hervormingen zich heel gemakkelijk voltrekken.

Het is heel wat anders een wantoestand te zien, dan de eigenlijke oorzaak vast te stellen en geneesmiddelen voor te schrijven.

Bellamy is een eenzijdig beoordeelaar. Hij ziet als uitvloeisel en gevolgen van het partikulier beschikkingsrecht over de produktiemiddelen, wat in werkelijkheid uitvloeisel en gevolgen zijn van het individualisme, van de liberale ekonomie.

Kapitalisme is volgens hem de scheiding tusschen kapitaal en arbeid. Voor ons is kapitalisme dat geheel van oorzaken en gevolgen, waardoor het juist den bezitter van de produktiemiddelen mogelijk en gemakkelijk gemaakt wordt, om van zijn bevoorrechte positie een gebruik te maken, dat in strijd is met de bestemming der aardse goederen. Wij zien de fout niet in de partikulieren eigendom van de produktiemiddelen als zoodanig.

Is het niet wijzer en verstandiger om de uitspraken der Pausen uit Rerum Novarum en Quadregesimo Anno te aanvaarden, dan die van den eersten den besten particulieren schrijver bij wien het zelfs mogelijk is, dat hij een geneesmiddel voorschrijft, erger dan de kwaal?!

Bellamy denkt zich een godsdienst boven geloofsverschillen — niet te vinden in den Nederlandschen tekst — zonder dogma's, zonder eeredienst of sacramenten of kerken. Dat is natuurlijk niet door ons te aanvaarden, evenmin als hetgeen Bellamy over den particulieren eigendom leert.

In gewone omstandigheden zou spreker er niet aan denken, om de lezing der boeken van Bellamy te ontraden. In de zorgelijke tijdsomstandigheden, waarin we leven en de daardoor ontstane mentaliteit, gegeven ook de niets ontziende propaganda voor het communisme, achtte spreker de lezing ervan voor menigeen wel gevaarlijk.

In het tweede deel van mijn lezing kwam spreker op de beweging, die zich geïnspireerd heeft op het werk van Bellamy. Een geloovig Katholiek moet zich bij die beweging niet aansluiten om redenen, welke spr. uitvoerig uiteenzette. Er wordt een oplossing van het sociaal economisch vraagstuk gepropageerd, die wij niet kunnen aanvaarden.

De Bellamyvereniging, in zoover zij een beroep doet op de zedeleer, propageert niet slechts een technisch stelsel, waarbij het mogelijk is neutraal te zijn, maar heeft een bepaalde opvatting omtrent geestelijke vraagstukken, zoodat zij zich ten onrechte neutraal noemt. Spr. achtte de vereeniging een gevaarlijke, niet alleen voor Katholiken. Door lid te worden van de I. V. B. begeeft men zich vrijwillig in een gevaarlijke gelegenheid. De doelstelling van de socialisatie der productiemiddelen brengt mee, dat men onwillekeurig in de kaart speelt van socialisten en communisten en dat men zich op den duur evenmin tevreden stelt met

het academisch karakter dat de I. V. B. zichzelf toekent. Men gaat van deze maatschappij teveel alléén het verkeerde zien. Het is een waanvoorstelling dat wanneer de gemeenschap van goederen zou zijn doorgevoerd, alles goed en mooi en edel zou zijn ».

Katolika ESPERANTISMO

Radio de Jesu-Koro.

De abonneenten op dit tijdschrift, uitgegeven door de Bond van het H. Hart te Budapest, worden verzocht de abonnementsprijs: — 11 fr. — voor het nieuwe jaar te storten op postchecknummer 423432 van Kapitein P. Vangeel, Bonheiden.

Onze leden, die ook lid van den Bond van het H. Hart zijn, zullen er zich gaarne op abonneeren.

Vojo - Vero - Vivo.

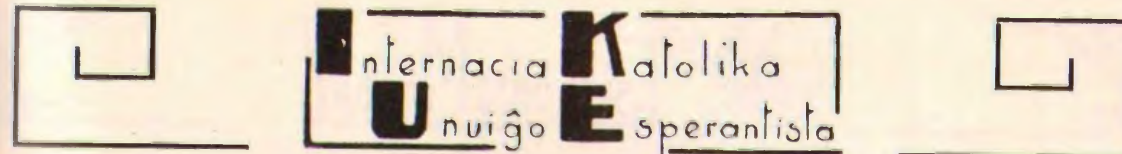
Vojo-Vero-Vivo is het schoon gedrukt degelijk apologetisch tijdschrift van het Internacia Katolika Informejo, dat aan niet-katholieken, die inlichtingen over onze godsdienst vragen, gratis wordt toegezonden.

Zijn inhoud is steeds aktueel, leerzaam en boeiend. Om hiervan een begrip te geven, halen we hier de inhoud aan van het laatste nummer.

Gedicht: « Kristo sur Kruco » door een bekeerlinge; « La mirakloj de Lourdes »; « Papo Pio XII kaj la Paco »; « Ĉiu milito malmorala? » (2a daŭrigo Milito kaj Evangelio); « Vivanta aŭtoritato de la Eklezio kaj la Biblio » (5a daŭrigo); « Religio » (3a daŭrigo); « Amuza historio »; « La Sakramento de la lasta Sanktoleado » (la parto); « La vidvino de Mr. Lyons »; Radioprogramo.

Wilt U leeren uw godsdienst verdedigen, abonneer U dan op dit tweemaandelijksch tijdschrift; U steunt daardoor tevens dit schoon missiewerk van de katholieke Esperantisten. Vertegenwoordiger van I. K. I. voor België, aangaande abonnementen (13 fr.!) en giften, is: E. H. A. Van der Pluym, Kapelaan, Wandre. Postchecknummer: 615.97.

Abonneer U nog heden!

LA L. K. K. de « NIA XXIa ».

De maldekstre al aekstre: Kapitano Vangeel, Patro van Hoogstraten, S-roj Naster, Hartman, Jacobs, Calloens, Van Deun, Claassen Prof. Beckers, S-roj Paesmans kaj Prims.

LA I K U E -ESTRARO.

De maldekstre al dekstre: (la dua persono) S-ro Damen, prez. de Nederl. Kat.; F-ino Fiedler (Hungarujo); S-ro Heilker (Nedrl.) prez.; S-ro Brouwer, red. de E. K.; F-ino Royer (Francujo); Prof. Beckers (Belgujo); Patro Vernoux (Francujo) kaj S-ro Calloens (Belgujo). Tute maldekstre Kanoniko Rondo, kiu reprezentis Italujon.

FOTOGRAFAJA KONKURSO.

En nia pasinta numero ni informis, kiu fotografaj estis premiataj. La LKK decidis tamen ne doni du premiojn al unu fotografinto. La tria premio tial estas aljuĝata al Sinjoro Lernout, kiu faris de la Kongreso la plej belan, plej originalan eĉ vivan fotografaron, nome la filmon: « Vidu vin mem aktoroj ».

Ni gratulas kaj dankas ankoraŭ foje en nomo de ĉiuj gekongresintoj S-ron Lernout por tiu vere brila verko. Ni esperas, ke la filmo estos montrata en multaj kunvenoj en kaj eksterlande.

La L. K. K.

HUNGARUJO INSTRUAS!

Meze de Oktobro aranĝis la Grupo de la

Katolika Rondo en Kalocsa sukcesplenan Esperanto-ekspozicion, kiu estis malfermata de la vicurbestro per pensoriĉaj vortoj. Universitata Profesoro kaj Papa ĉambelano Dr. Ferenc Erdey, klarigis al la publiko la signifon de nia movado kaj de nia lingvo. Dum la tri postaj tagoj pli ol 1000 personoj vizitis la ekspozicion. Multaj el ili aliĝis al la nova malfermita kurso.

Tiu ĉi numero aperas tiel malfrue pro malsaneco de la redaktoro. Oni bonvolu noti, ke Flandra Kat. provizore aperas nur ĉiudumonte.

ĈU LUDO AŬ KONVINKO ?

Ne estas sekreto, ke nia movado en la lastaj jaroj travivis tre maloportunan tempon. Ne nur, ke nia aktiveco en kelkaj teritorioj devis ĉesi, sed ankaŭ en aliaj landoj, kie ni ankoraŭ havas plenan liberecon por nia propagando, nia agado estis forte limigata de la cirkonstancoj. Nia movado estas paca movado jam de sia plej frua komenco kaj ĝi plej bone povas kreski en paciaj tempoj, kiam la homoj okupas sin per siaj ordinariaj laboroj, kiam la atento ne estas postulata de preparoj por milito kaj ne regas timo pro milito en la mondo. Tuj kiam iaj malharmonioj ekzistas inter du aŭ kelkaj nacioj, tiam la Esperantomovado, kiel ĉiuj idealismaj movadoj, sentas la baton pro malkresko de la ekstera interesiĝo. Ni facile povas diri, ke tiel ne devus esti, diri ke ĝuste en tempo, kiam minacas danĝeroj por la Paco, oni devus kapti ĉiujn rimedojn, kiuj povas iel helpi al la konservo de paca situacio kaj ke do konsekvence la interesiĝo por Esperanto devus kreski en tempoj kun malharmoniaj rilatoj inter la nacioj, tamen la vero estas alia. Tiu rezono ja simple forgesas, ke homa cerbo nur per unu afero povas streĉe okupi sin en la sama tempo. Kiam la timo regas, kiam multaj homoj ĉiutage aŭde kaj tamen time aŭskultadas la novaĵojn, kiujn la radiaj stacioj elsendas, tiam ili ne propraciante venas al ni. Ni bone konsciis, ke ni mem kompreneble estas plene konvinkitaj pri la utilo, kiun Esperanto povas havi por la homaro, sed ni ne estu tiom naivaj, ke ni kredu, ke ankaŭ aliaj homoj same bone sentas tion! Tiukaze ili ja en grandaj amasoj venus al nia movado, ĉar la granda plimulto de la homaro volonte faras ion, kio povas helpi por konservo de la Paco.

Tiam maltrankvilan tempon Eŭropo travivis en septembro de 1938. Kaj diversaj landaj asocioj de nia movado devis sperti, ke la propagando por la fondado de novaj kursoj, kiu en multaj landoj grandparte okazas en la aŭtuno, forte suferis pro tio, ke hazarde la internaciaj situacioj postulis la atenton de la publiko. Rezulto estis, ke la kresko de tiuj asocioj per novaj membroj post la finiĝo de tiuj kursoj estis minimuma. Kaj ĉiujare minacas al ĉiuj asocioj iu konstanta danĝero: la foriro de parto de nia membraro. Ĝi estas neevitebla, ĉar ĉiam venos al niaj vicoj personoj, kiuj spirite ne harmonias kun nia movado, sed kiuj lernis Esperanton pro nura scivolo kaj restos en niaj vicoj nur tiom longe kiom ili trovas ankoraŭ ion novan en niaj aranĝoj. Estas ja homoj, kiuj apartenas al Esperanto-klubo laŭ la sama maniero, laŭ kiu ili apartenas al kartluda klubo aŭ al bilarda klubo; ne pro entuziasmo, sed pro amuzo. Kaj estas fakto, ke oni longe povas aparteni al tia klubo sen grandaj kapabloj en la ludado. Sed la membreco de Esperanto-klubo postulas ion, ĉar nia movado

estas kultura movado; ĝi postulas konvinkon kaj persistadon. Oni bone komprenu min: mi ne deziras, ke ni ĉiuj per rigidaj paŝoj kaj gravaj mienoj iru al niaj klubvesperoj! Kontraŭe, mi tre ŝatas gajajn kaj agrablajn vesperojn kaj ni eĉ opinias, ke niaj kunvenoj devas esti gajaj, ĉar ni havas ĝojigan mision en la mondo: ni volas alporti pli da feliĉo al la homaro. Ve al ni, kiam la haladzo de vivaj mortintoj ŝvebas ĉirkaŭ ni! Sed pro nura amuzo nia movado ne povas ekzisti, ĝi ne povas esti la kerno de nia laboro. Tial ni ĉiam devus perdi tiujn homojn, kiuj nur serĉis amuzon ĉe ni. Tamen mi havas la impreson, ke foriras el niaj vicoj ankaŭ personoj, kiuj spirite apartenas al nia movado. Ili ofte pensas tiel: «Mi havas multajn okupojn, kiuj malebligas al mi sufiĉe okupi min pri la Esperanto-movado, mi povas tiom malmulte fari por Esperanto, — estas pli bone, ke mi foriru». — Mi opinias, ke tiaj personoj neniam devus foriri de ni, ĉar senkonscie ili faros pli por movado ol ili mem pensas.

Tamen restas la fakto, ke ni en la ĵus pasinta jaro perdis multajn anojn kaj ke ni malmulte gajnis el kursoj. La propagando ankaŭ en la lasta aŭtuno malmulte elikis pro la eksplodo de la milito. Mi esperas, ke en aliaj landoj la rezultoj estas pli bonaj ol en Nederlando, sed mi timas, ke la diferenco ne estas granda. Pasis la tempo, ke du aŭ tri aktivuloj per iom da propagando povis fondi kurson. En la nunaj cirkonstancoj tute alia metodo devas esti aplikata. Tiu metodo estas la persona varbado de ĉiu esperantisto. Jam ekzistas la pruvoj, ke tiu metodo povas esti efika, ĝi fakte ja ĉiam estis la plej efika, sed multaj el ni forgesis ĝin, ĉar ili neniam okupis sin pri propagando, kurso post kurso ja facile fondiĝis sen ilia helpo. Tio ne signifas, ke ni de nun povas forlasi ĉiujn aliajn metodojn por propagando. Nepe ne! Ankaŭ ili restas necesaj, sed malpli ol antaŭe ni povas esperi, ke ili solaj havigos al ni novajn kursojn. Tamen ni bezonas tiujn aliajn metodojn por daŭre konservi en la publiko la scion, ke Esperanto vivas. Ĉar ni neniel povas esperi, ke niaj individuaj propagandantoj rikoltos ian sukceson, se ili klopodos varbi por afero, pri kiu la varboto neniam aŭdis aŭ pensas, ke ĝi jam mortis.

Persona varbado de ĉiu esperantisto do estas necesa. Ĉiu el ni devas en ĉiu ebla kazo atesti pri sia kredo, ke Esperanto estas necesa kondiĉo por pli bonaj internaciaj rilatoj. Ĝuste ĉi tiu tempo metas nin ĉiujn denove antaŭ la demando: ĉu mi vere pro konvinko apartenas al la Esperanto-movado? Nun venis la tempo por pruvi, ke ni estas veraj esperantistoj.

Nederlanda proverbo tekstas: Fideleco devas montriĝi. Nun ni per duobla forto daŭrigu nian

agadon, eĉ se la cirkonstancoj estas malfavoraj. Ne — mi ne bone esprimas mian ideon. Mi devas skribi: ĝuste ĉar la cirkonstancoj ŝajnas malfavoraj. Ĉar la situacio ne estas tiom malbona, kiom ni kelkloje kredas. Certe la homoj pro multaj aliaj bruoj ne tiom facile aŭdas nian voĉon. Tamen ekzistas multaj personoj, speciale en neŭtralaj landoj, kiuj volonte kaptas iun rimedon, kiu povas helpi al pli bona interkompreno inter la nacioj kaj kiuj estas varbeblaj por niaj kursoj. La stato, kiun montris la movado post la milito, dependos grandparte de la esperantistaro mem.

Ni estu fidelaj al la verda standardo! Nia movado havas glorajn perspektivojn. Ni havas la honoran taskon, ke ni laboras por afero, kiu alportos bonon al venontaj generacioj pli ol al la nia. Nia koro fieras pro tiu tasko.

Nia diligenta kolegaro
en laboro paca ne laciĝos,
ĝis la bela sonĝo de l' homaro
por eterna ben' efektiviĝos.

Ĉu tio estis serioza promeso, kiam ni kantis tion? Mia leganto, estu sincera al vi mem: ĉu la Esperanto-movado por vi estis serioza afero aŭ nur ludo? Se ni en niaj vicoj trovas sulfikan nombron da homoj, kiuj en serioza fideleco volas fari ĉion por la movado, kio estas ebla, kiuj pro konvinko venis al ni, tiukaze ni ne bezonas timi pro la venontaj tempoj. Eble niaj vicoj montris kelkajn truojn pro la foriro de la amuzuloj, tamen restos la veraj paciaj batalantoj kaj jam baldaŭ ni trovos vojojn por garantii la sukceson de niaj klopodoj. Tiuj, kiuj havas la konvinkon, ne rapidas. La tempo laboras ankaŭ por ni.

El «Heroldo». W. Grolleman.

Tutlanda Esperanto-Oficejo en Danujo.

ESPERANTO-SERVO, ELDONEJO, VOJAĜOFICEJO KTP.

Danlando nun — dank' al kelkaj fervoraj kaj ofleremaj gesamideanoj — havas tutlandan Esperanto-centron.

La oficejo situas en centre situanta urbo Ringsted (Selando) (Tinggade 10), kaj ĝi havas ĉiajn fakojn rilate Esperanto-servon. La societo, kiu fondis la oficejon eldonas gazeton DANSK ESPERANTO TIDENDE, kaj en la gvida artikolo de la unua numero la estraro skribas jenon:

Kelkaj Esperanto-grupoj kune kun unuopaj aktivaj Esperantistoj ĵus fondis «Dana Esperanto Societo» n, kies unua celo estas administri landan oficejon (DANSK ESPERANTO BUREAU) por instruado kaj propagando.

Multaj taskoj dum longa tempo serĉis sian solvon, kaj ni intencas nun laŭpove kunagadi por solvi ilin. Temas ekz. pri:

Landaj propagando por Esperanto per anoncoj,

reklamo kaj gazetservo.

Starigo de kursoj en kiel eble plej multaj lokoj per ĝisfunda informado al kursaranĝantoj kaj instruantoj.

Piigrandigita vendado de la ekzistanta Esperanto-literaturo kaj eldonado de novaj verkoj.

Ĉiuseca servo al en- kaj eksterlandaj Esperantistoj, ekz. ĉe vojaĝoj, korespondado, aĉeto de literaturajoj, abono de gazetoj ktp.

Akcelado de la laboro por spertigo de homoj, kiuj intencas instrui Esperanton.

Piigrandigita aplikado de Esperanto en la praktika vivo (en komerco, turismo, industrio kaj trafiko) per vasta asistado al koncernaj societoj kaj establaĵoj.

Piigrandigita agado por havigi eksterlandajn prelegistojn kaj aranĝi interŝanĝ-vojaĝojn (karavanojn) por danaj kaj eksterlandaj Esperantistoj.

Fondiĝo de landa Esperanto biblioteko por Danujo kaj starigo de malmultekostaj legorondoj.

Disvastiĝo de korespond-kursoj en Esperanto.

Nia iniciato estas io nova, kio montras, ke Esperanto funkcias. Oni devas klarigi al si, ke la tempo estas for, kiam oni babilis. Nun temas pri agado. Tiamaniere ni atingos plej baldaŭ la celon, la finan venkon de Esperanto en Danujo.

Ni gratulas nian danan samideanaron kaj deziras al ili la plej bonan sukceson. (N. d. l. R.)

Esperanto Kulturpropaganda Instituto Budapest 3, Poŝtkesto 6.

Kara Samideano!

De sia fondiĝo la Esperanto Kulturpropaganda Instituto multe da mono donis por propagandaj celoj per ofereco de opaj siaj membroj. La rezulto de ĝia oferema laboro estas, ke ĝenerale Hungarujo Esperanto ebligis enprogramigon de Esperanto de la Hungara Radio, kies kulturajn, turismajn prezentadojn ĝi aranĝas, ĝi laras, subtenas la Esperantlingvon informservon, eĉ kvarfoje semajne; ĝi realigis «Esperanto-Anaĵo» n de Nacia Gazeto, grava hungarlingva ĵurnalo. Kune kun la turismaj oficejoj ĝi elektivigas diversajn Esperantlingvajn propagandojn kaj jam nun ĝi kreis interesajn, el la vidpunkto de la ĝenerala Esperanto-movado praktikajn kontaktojn ktp. La faktoj pruvas, ke la Instituto funkcias bonrezulte kaj eĉ dum la mallonga tempo de ĝia funkciado ĝi ne unufoje estas menciata, kiel bonkonata kaj serioza organizo de nia movado.

Ja por fiksi la rezultojn estas bezonata certa materia subtenemo flanke ankaŭ de la tutmonda Esperantistaro kaj la celo de nia cirkulero estas tio, ke ni alvoku la atenton de la Esperantistaro pri akcio pretendanta nemultan investon, ebligantan plukonstrui propagandagadon tutmondinteresan. Aliĝu ankaŭ vi al «LIBRO-AMIKOJ de ESPERANTO KULTURPROPAGANDA INSTITUTO». Libro-Amikoj de EKI — LAEKI. Jara abono: 15 respondkuponoj, por 1/2 jaro: 8 resp. kup., aŭ ilia egalvaloro: 6 pengoj: 30 frankoj, resp. 3 pengoj aŭ 15 frankoj. La membroj ricevos senpage ĉiujn niajn presajojn, tekstojn de niaj radioprezentadoj, en- kaj ekster-

landajn prospektojn aŭtomate sen peto, ŝparinte per tio dumjare, poŝtelspezojn kaj tamen restinte en kontakto kun la movado. Krome okazis de la Esperanto-Librotago, la 15-an de Decembro, ili ricevos laŭ nia katalogo — elekteleblajn — librodonacojn: la por 1 jaro pagintoj en valoro de 3 pengoj (15 fr.). Por duonjaraj kotizintoj en valoro de 1.50 pengoj (7.50 fr.).

Ni esperas, ke en intereso de la pluaj sukcesoj kaj fortiĝo de la movado servanta ankaŭ homajn interesojn kaj kulturon, nia peto estas favore akceptata de la tutmondaj Esperantistoj; ĝiu konscia samideano subtenos nin kaj aliĝos al la troŝarĝon nesignifanta akcio de nia movado.

Kun samideanoj, koraj salutoj:

Esp. Kulturpropagando Inst. Budapest.

« SAVON TYOMIES »

Tiu finna gazeto enhavis interesan artikolon en Esperanto pri la « granda krimo » kiu okazas al ili de la flanko de Sovetio. La gazeto estis sendata tra la tuta mondo por « certigi al la tuta Esperantistaro kaj pere de ili al la tuta mondo, ke nia popolo estas viktimo de la bolŝevista imperialismo, de plej malhumana milito, kiun la historio konas, ke ni ne pafis la unuajn pafojn, nek faris ion ajn, kio estus doninta al niaj najbaroj kaŭzon por la teruraj agoj kontraŭ ni ».

Ni opinias, ke la tuta honesta mondo kredas tion kaj simpatias al la malgranda heroa popolo. Ni preĝu kaj oferu, por ke ili baldaŭ denove ĝuu pacon kaj liberecon kaj ke same baldaŭ la komunismo (ne komunistoj) por ĉiam detruigu, ĉar ĝia esenco nur estas: detruo de ĉia bono, belo kaj sankto.

Niaj sekretario kaj redaktoro sendis en nomo de niaj anoj kaj legantoj simpatiajn skribaĵojn al Finnlando.

LA FAMILIO ZAMENHOF

The British Esperantist mencias, ke la filinoj de Dro Zamenhof, Lidja kaj Doktorino Sofja Zamenhof, estis arestitaj de la Gestapo, pro ilia internacia agado en Esperanto kaj (supozeble rilate nur al F-ino Lidja) laro de kontraŭ-Hitlera propagando en Usono. Usona korespondanto de The British Esperantist asertas ke F-ino Lidja Zamenhof neniam intermiks sin en politikaj aferoj dum sia restado en Usono.

En la Israelita pola ĵurnalo « Pariser Hajt », eldonata en Parizo, aperis jena artikolo: « Oni formas nin el Kovno jenajn detalojn koncerne la arestadon de la parencoj de Zamenhof. Doktoro Zamenhof, okulkuracisto, filo de la fama aŭtoro de la internacia lingvo Esperanto, estas arestita. Samtempe kun li estas arestitaj kvin el liaj parencoj, inter kiuj menciindaj lia patrino, pli ol 70 jara, kaj la du filinoj de tiu lasta, Romana kaj Marilo. Tiu ĉi posedis unu el la plej konataj apotekoj en Varsovio. Ankaŭ estas enkarcerigita ilia frato, kuracisto depost du jaroj, veninta el Vieno. Li ekzercadis siajn funkciojn en la juda

« hospitalo de Tchista en Varsovio. La Zamenhofoj estas arestitaj pro agoj de ilia parenco Lidja Zamenhof, kiu restadas en New-York, kie ŝi publikigis broŝuron malamikan al la naciistoj. Tiuj ĉi venĝis al la tuta familio ».

Tiu ĉi lasta informo certe ne estas ĝusta, ĉar la patrino de Dro Adam Zamenhof, do la edzino de Dro Ludoviko Zamenhof, jam mortis en 1924 kaj la du filinoj ne nomiĝas Romano kaj Marilo sed Lidja kaj Sofja. Kiuj estas « lia patrino », kaj « ilia frato » ne estas klare. Krom tio F-ino Lidja Zamenhof jam delonge ne plu estas en New-York.

FUNDO POR HELPO AL FAMILIO ZAMENHOF

Universala Esperanto Asocio, Palais Wilson, Genève, starigis fundan por helpi al la familio de Dro Zamenhof, kaj tiel malhelpi, ke tiu al ni Esperantistoj kara familio pereu kiel multaj aliaj judaj familioj.

Monon por tiu fundo oni sendu rekte al U. E. A. aŭ pere de F. U. K. E.

KULTURFILMO EN ESPERANTO ?

Antaŭnelonge amiko de Esperanto György Aczél, pentroartisto kaj bonfama renovigisto de artaĵoj, reĝisoris kulturfilmon kun titolo: « La kuracisto de la bildoj ». La filmo estas farita en pluraj lingvoj. La filmfarejo estas inklina al eldonado de Esperanta kopio, se la Esperantistoj montras intereson skribante al la filmfarejo: Kovacs és Faludi Film-laboratorium kft., Gyarmat-utca 35, Budapest XIV.

EKZISTIPOVO POR NIAJ SAMIDEANOJ !

La plej grava hungara ledfarbiga fabriko en sia scienca laboratorio ellaboris procedon, per kiu estas prilaboreblaj ĉiaspecaj celulaĵdrubajoj, kinofilmaĵ detranĉaĵoj, por fabrikado de nitrolakajoj. Filmaĉetado, ilia puriglavado, eligo de ilia arĝentenhavo kaj la supremenciita procedo donas kie ajn ŝtabilan ekzistipovon !

Karaj samideanoj, jen praktika uzo de nia lingvo, disvastigu ĉiamaniere nian alvokon: de ĝia rezulto dependos rekomeno de pluaj ekzistipovoj.

Interesiĝantoj turnu sin al Esperanto Kulturpropaganda Instituto Budapest 3, Poŝtkesto 6. (Hungarujo).

« P A X » KAJ ESPERANTO

« Pax », gazeteto por popolklerigo, eldonita de la Pax-sekretariejo en Oolen, instigas al la lernado de Esperanto sub titolo: « Leert Fransch door Esperanto en Esperanto door Fransch ! » kaj enpresas jam provlecionon. La pluaj lecionoj estos donataj skribe per la Pax-sekretariejo, kiu ankaŭ laŭdezire korektos la faritajn taskojn. Ni volas atentigi, ke oni en la provleciono indikis miskomprenblan pro-

noncadon de: aŭ, eŭ kaj de ĝ, kiel oni faras tre ofte. Oni preferu simple indiki: aŭ = aw; eŭ = ew (ambaŭ duonlonge) kaj ĝ = dzj. Ni gratulas la eldoniston kaj deziras al li belan sukceson.

ESPERANTO IN DE BELGISCHE KAMERS

Bij de heropening van de Belgische Kamers in 1936, was een wetsvoorstel ingediend, om de invoering van Esperanto te bekomen in het programma van onderwijs.

Dat wetsvoorstel was ondertekend door de volgende (toenmalige) parlementsleden: Bouilly, Butaye, Geuens, Glineur, Honon, Hoyaux, Jennissen, Missiaen Van Opdenbosch en Winandy, alsmede door de Senaatsleden: Clesse, Hebbelinck, Lafontaine, Matagne, Ohn en Volckaert. Het wetsvoorstel is echter volgens ons weten nooit ten berde gebracht, wat niet erg te betreuren is, aangezien de voorstanders ervan hoogstwaarschijnlijk niet genoeg beslagen waren om dit nog zoo gevaarlijk onderwerp in alle puntjes te verdedigen, zooals ook het geval was bij een dergelijke bespreking

- Esperanto en Radio -

DIMANĈE.

1.40 — 1.55 h. Roma (10 + 17 marto) per tri stacioj elsendo de konversacio por Latina Ameriko.

8.30 h. Kortrijk (204 m): Esperantokroniko aŭ kurso.

22.40 h. Hilversum (Huizen) 301.5 m. K. R. O.:

10 marto: « La konscienco kaj la morala agado » de Patro Smeehujzen, S. C. J. Rotterdam.

24 marto: « Andorra, lando de kredo, lando de feliĉo » de S-ro K. Dorren, Enschede.

7 aprilo: « La merito de la bonfaroj » de Patro H. Roosen, S. C. J. Bergen op Zoom.

21 aprilo: « La Maria-legiono » de F-ino Truus Durenkamp, Dordrecht.

En la aliaj dimanĉoj je sama horo informoj.

MARDE.

0.30 h. Budapest HAT (32.88) Informoj.

2.30 — 2.40 h. Roma, per tri stacioj elsendo por Norda Ameriko. (Resumo de la politika situacio).

21 — 21.10 h. Tŭri (410 m), Tartu (579 kaj Tallinn (229): Informoj.

MERKREDE.

20.15 h. Kaunas (1961) (nur ĉiun duan merkredon, 13 marto, 27 marto ktp.)

JAŬDE.

Post 22 h. Budapest (549): Informoj.

in de Volkenbondsraad en de regeering van Beieren.

ESPERANTO-EXAMENS IN NEDERLAND

Het vorig jaar namen aan de Esperanto-examens, die plaats hadden onder toezicht van een Rijksafgevaardigde, de Heer J. van Aniel, inspecteur van de Lycea, in het geheel 168 personen deel. Daarvan gingen op voor diploma A 128 personen, waarvan 94 slaagden; voor diploma B 40 personen, waaruit 28 slaagden.

NOVA ADRESO

La itala Esperanto-federacio petas nin informi, ke ĝia nova adreso kaj tiu de la gazeto « L'Esperanto » estas: Esperanto-Centro Itala, Casella Postale 960, Milano, Italujo. Por turismaj kaj aliaj servoj interesuloj turnu sin rekte al la Delegitaj de la Federacio, kies listo estas en la Jarlibro de I. E. L.

SABATE.

0.30 — 1 h. Budapest HAT (32.88): dum 5 minutoj informoj.

13.30 — 13.45 Loksbergen (203): FUK-elsendo, ĉiujn duan kaj kvaran sabatojn de la monato. (Vidu ĉiam la programon en la gazetoj).

18.45 — 19.05 h. Roma II (245): Turisma kroniko.

21.00 — 21.20 h. Roma 2 RO 9 (31.02) kaj 2 RO 15 (25.51): Turisma kroniko.

N. B. — Tial ke Belgujo jam enkondukis la someran tempon, la nederlandaj elsendoj okazas unu horon pli malfrue ol ni supre indikis, kompreneble nur tiel longe kiel la rilata lando ankoraŭ havas la ordinaran tempon.

La elsendoj de Radio Budapest estas ĉiam dube indikitaj. Ĉu la interesaj prelegoj ĉiun trian merkredon de la monato je la 19.50 h. ankoraŭ okazas ni ne povas aserti.

— Radio Athlone (Dublin) laŭdire elsendas ankoraŭ regule sed ni ne ricevis la programon kun datoj kaj horoj.

ATENTU legantoj kaj redaktoroj !

La ondolongo de la KRO-elsendoj (Hilversum) ne restas ĉiam sama. La katolikoj kaj protestantoj unuflanke kaj la aliaj aliflanke uzas alterne la diversajn staciojn. Dum januaro, februaro kaj marto la katolikaj elsendoj okazas per la ondolongo 301.5 m. La sekvantaj tri monatojn (aprilo, majo kaj junio) per la ondolongo 1875 m kaj samtempe per ondolongo 414 m. kaj tiel plu alterne.

NIEUW RADIOSTATION IN DIENST VAN F U K E !

De Esperanto-uitzendingen van de West-Vlaamsche Radio Omroep, Kortrijk, die plaats hebben elken Zondag om 8.30 u., zullen voortaan ook ten dienste staan van ons Verbond.

Onze lezers, die deze post kunnen hooren, gelieven hun verlangens, meeningen, enz. mede te deelen aan: WVRO-Esperanto-uitzendingen, Beheerstraat, Kortrijk. Onder de luisteraars-korrespondenten van deze Esperanto-uitzendingen zullen premies worden verloot.

Overal Esperanto

NEDERLAND.

In het afgelopen jaar namen 132 politie-agenten van Den Haag deel aan een speciale Esperanto-kursus. Van dezen ondergingen 75 het examen, 67 slaagden. De burgemeester (goed Esperantist, die o.a. ook het 19e IKUE-Kongres in Den Haag in het Esperanto toesprak) riep op 11 Januari de geslaagden in het stadhuis bijeen om hen persoonlijk het Esperanto-diploma uit te reiken. Hij sprak hen toe in Esperanto en zeide, dat de kennis van Esperanto voor politie-agenten in een stad als Den Haag van groote beteekenis is. «Het verwonderde ons», zeide hij nog, «dat Hitler en Chamberlain zich voor elkander slechts konden verstaanbaar maken door een tolk. Rechtrechtsch contact, zooals dat Esperanto mogelijk maakt, kan tot een betere verstandhouding leiden onder de volken».

— Het toneelgezelschap «De Jonge Spelers» onder leiding van de bekende Ben Groeneveld, besloot Esperanto te gaan leeren, om dan ook in Esperanto op te treden.

— Verschillende hotels in Nederland stellen hun spij斯卡arten in Esperanto-vertaling ter beschikking van de vreemdelingen.

— De Heer M. Belinfant, te Den Haag, liet een geneeskundige thesis verschijnen in de Engelsche taal «Theory of Heavy Quanta», met resumés in het Duitsch en Esperanto en niet in het Nederlandsch!

GRIEKENLAND.

Het Ministerie van Onderwijs zond aan de algemeene schoolopzieners, de bestuurders van de pedagogische akademies, de bestuurder van de Normaal-hoogeschool voor middelbaar onderwijs en de bestuurders van de experimenteële scholen van de Universiteiten van Athene en Tessaloniki, volgend schrijven:

«...In herinnering brengende onze vorige circulaires aangaande het onderwijs van de internationale taal Esperanto aan de leerlingen van de gymnasia en pedagogische akademies van de

«Staat, vragen wij, dat U in alle opzichten de taak «zoudt vergemakkelijken van de gediplomeerden van de Grieksche Esperanto-akademie, die hebben aangenomen geheel gratis dit Esperanto-onderwijs te geven. Het is begrijpelijk, dat deze «kursussen niet verplichtend zijn en zullen gebeuren gedurende de vrije tijd van de leerlingen».

N. B. — Ofschoon deze kursussen niet verplichtend zijn, was de deelname in de hoogste klas van het Staatsgymnasium voor meisjes te Athene zoo talrijk, dat de cursus in twee sekties moest worden verdeeld. Het getal leerlingen van beide sekties samen bedraagt 59, waarschijnlijk dus nemen ongeveer alle leerlingen van de hoogste klas eraan deel.

HONGARIJE.

Het Ministerie van Oorlog antwoordde op een schrijven van de Hongaarsche Esperantofederatie, dat het gaarne gebruik zal maken van de diensten van de Federatie en gaf aan het Hongaarsche Rode-Kruis de opdracht Esperanto te gebruiken in kontakt met de Federatie. Het Rode-Kruis deelde daarop de Federatie mede dat het officieel Esperanto aannam.

— In het kader van de stedelijke sociale kursussen van de stad Ujpest is ook een officieele Esperantokursus. Ook de stadsavondschool van Budapest kondigt op aanplakbiljetten twee Esperantokursussen aan.

NOORWEGEN.

Dat Esperanto reeds flink verspreid is in het hooget Noorden, getuigt het feit, dat een Engelschman, gedurende zijn reis in Noorwegen, verschillende Esperantisten **toevallig** ontmoette en zelfs in het douanekantoor in Esperanto werd verwelkomd.

TSJECHO-MORAVIE.

Het orgaan van de klub van uitvinders in Moravska Ostrava gaf in zijn nummer, dat voor het buitenland bestemd is, de voornaamste artikelen in het Duitsch en Esperanto.

DENEMARKEN.

In de laatste winter leerden ongeveer 2000 personen Esperanto in de avondscholen, dus met subsidie van de Staat.

— Het tijdschrift «Kosmos» over geestelijke zaken, begon Esperantovertalingen te publiceeren van zijn voornaamste artikelen.

ZWEDEN.

Roland Dupuis, een Fransch Esperantist, maakte een tweemaandelijkse reis door Zweden en hield er 36 lezingen in 't Esperanto over Normandië.

JOEGOSLAVIE.

In Zagreb alleen reeds worden tegenwoordig de Esperanto-kursussen door 500 personen gevolgd.

CHINA.

Het «Chineesche Meisjes-College» te Yenan (Fushih) besloot Esperanto-onderwijs in te voeren.

Soldata Anguleto

De 12e Internationale Monsterjaarbeurs, diē te Rio de Janeiro plaats greep van 15 Nov. — 31 Dec., gaf een schoon geillustreerde kataloog uit in de voornaamste nationale talen en in Esperanto. Zooals ook tijdens de drie laatste jaarbeuren, gebruikte het speciaal opgerichte postkantoor een stempel met tekst in Esperanto.

FRANKRIJK.

De Internationale Jaarbeurs van Lyon, die dit jaar zal gehouden worden van 13 tot 21 April, gaf, zooals vorige jaren, weer een veelkleurige muurkrant uit in Esperanto alsmede vloeipapieren. Als naar gewoonte zal er wederom een Esperantostand zijn en een speciale Esperantodag worden georganiseerd.

Voor aanplakbiljetten, vloeipapieren en inlichtingen wende men zich tot: Foire de Lyon, Esperanto-lako, Rue Ménestrier, Lyon, Frankrijk. Maakt deze jaarbeurs bekend door Esperanto en Esperanto door deze jaarbeurs!

AMERIKA.

Reeds de derde filmaatschappij voerde Esperanto in. Het betreft hier de «Paramount-Studio» die Esperanto gebruikt in de grootfilm «Weg naar Singapore», waarin o.a. een oorspronkelijk nieuw populair lied in Esperanto wordt gezongen door twee wereldbekende filmsterren en 100 spelers.

BRAZILIE.

De Esperantobeweging in Brazilië vordert snel. Het leerboek «Esperanto sem mestre» dat in trams, autobussen, grāsen en bladen wordt aangekondigd, wordt met duizenden verkocht.

— Het «Eerste Braziliaansch Kongres van Journalisten en spiritistische schrijvers» noodigde de bekende Braziliaansche Esperantist, Ismael Gomes Brago, uit, op het Kongres een speciale thesis te behandelen over Esperanto. Deze nam het verzoek aan en legde, na zijn lange en gedetailleerde voordracht, aan het Kongres 7 besluiten voor ten voordeele van Esperanto, die alle met geestdrift werden goedgekeurd. Het Kongres besteedde een heel dag aan het Esperanto-vraagstuk.

— Ook het «Derde Braziliaansch Kongres over Theosofie», dat plaats had van 7 — 15 December, keurde eensgezind een Esperantothesis goed, verdedigd door Francisco Corrēa de Melo. Tengevolge van dat besluit zal het officieel orgaan van de theosofische sekte voortaan altijd artikelen moeten inhouden over theosofie in Esperanto.

— In Mexicostad had een Esperantotentoonstelling plaats in het Paleis van Schoone Kunsten.

ARGENTINIE.

Van 18 — 29 September had in Buenos-Aires het eerste Amerikaansch taalkongres plaats. Gedurende dat kongres werd het voorstel ingediend om Esperanto in te voeren op de normaalscholen. Het voorstel oogstte bijval en aanbeveling.

MALICA.

— Sciu, karulo, ke mi kantis en ĉiuj kortegoj.
— Kaj ĉu la pordistinoj lasis vin fari?

Dimanĉo! Pluvema vetero, grizaj nuboj, malsekete kaj malvarmete! Ĉio malgaja! La soldatoj loĝas en vent-trablova grenejo.

Karlo sentas sopiron al hejmo — li pensas al sia familio, al sia fianĉino..... la koro varmigas.....

Ne pripensu! For! — Li devas foriri, trinki... Johano kuniras; ili serĉas amuzon, jes amuzon! Ili eniras malgrandan trinkejon; kriega muziko — fivirinoj..... Ili eliras.

Denove, la du amikoj aŭdas muzikon; trenan tangon: si... si... si... Ili eniras, povas rimarki nenion. Ĉio estas normala. Bela valso eksonas, komenciĝas danco. Ili parolas kun la du filinoj, vere amindaj fraŭlinoj — ili povas agrable babilu, afable ridi, kore aminde rigardi. Ili estas mirindaj.

Eksonas la deka vespere. Tamen, la soldatoj restas kaj dancas ĝis la la kaj returnas tiam zigzage.

Matene, ili ne povas ellitiĝi, ili dormas, dormadas. Vespere, ili foriras kaj denove vizitas la kafejon. Ili estas ricevataj amikege. Sekvas dancado kaj babilado.

Ne ĝeniĝu! estas tiel bonege tie ĉi. La sekvantan tagon ili estas venigitaj al la komandanto kaj estas punitaj.

Vespere, ree ili foriras. Kial timi, se oni vidos la karajna virinojn?

— Kion vi pensas pri Manjo?
— Mi amas ŝin.

— Kaj mi, amiko, mi sentas ion, jes ankaŭ mi amas ŝin.

— Mi bone kredas..... kaj kion vi pensas pri Leonjo?

— Ŝi estas bela, bona, sed malpli ol la mia.
— Kion vi diras? malpli bela, bona, kara?

— Bah!
Ili koleriĝas. Granda diskutado sekvas.

Ili eniras unu post la alia... kaj returnas solaj. Manĝi kaj dormi estas al ili ne plu eble, sed ĉiam revu pri la karaj amikinoj.

Ĉiun tagon ili estas punataj, sed ankaŭ ĉiun vesperon ili forkuras.

La sekvantan dimanĉon ili envenas la kafejon je la 7a. La mastro kaj mastrino estas solaj en la salono.

— Kie estas Manjo? Kie estas Leonjo?
— Ili iris al la kinejo.

— Do, ni atendos.
Ili enuas — ekstaras — promenas — eksidas.

— Se ni scius al kiu kinejo.
— Je kioma horo ĝi finiĝos? Ni serĉos ilin.

— Ne..... ni atendu!
Eksonas la 11a, la 11a kaj duono.....

Je la 12a la du knabinoj eniras..... akompanataj de du fraŭloj.

— Bonan vesperon Manjo! Bonan vesperon Leonjo!

Ni atendis vin jam de la 7a. Kial vi ne diris, ke vi eliros? Kiam estos nia vico?

— Pardonu, jen mia fianĉo. Ankaŭ li estas soldato kaj li vizitis min dum sia libertempo.

La du soldatoj eliras hontigitaj, ne plu parolas... pensas... pensadas.

— Kion vi pensas, Karlo? Ĉu ni ne restus estonte en la grenejo, ĉe niaj amikoj?

Hejme ja alia persono atendas nin, fidante nin kaj tutkore dezirante, ke ni returnu kiel eble plej rapide.

— Jes, estas vere! — Venu, ni dormu!

Serĝento A. V. Leuven.

:- Medito por la monato. -:

En la nederlanda armeo la grupestroj ordonas antaŭ kaj post la manĝo silenton al ĈIUJ, por ke la religianoj povu senĝene preĝi. Kaj ĈIUJ malkovras sian kapon dum la aliaj preĝas. Kaj oni faras tion respektive.

Kion vi faras? Ĉu vi preĝas matene kaj vespere, antaŭ kaj post via manĝo, ankaŭ en la armeo? Aŭ, ĉu vi eble ne kuraĝas tion? Ĉu vi eble hontas pri la plej bona, plej bela, plej valora, kion vi posedas en la mondo? Tiam la nekredantoj pravas, se ili malrespektas vin.

Ĉu vi volas respektigi vin? Estu tiam kuraĝaj eĉ aŭdacaj unue kaj precipe rilate al viaj religiaj konvinkoj kaj devoj, ne silentu se oni atakas nian religion, sed elmontru ĝin per viaj agoj, paroloj kaj precipe per via heroo amo al ĉiuj; la amo ja estas la esenco de la Kristanismo. Tiam oni respektos kaj amos vin.

Vi ne estas en milita kampo, sed vi estas nun pli ol iam en la batalkampoj de la armeo de Kristo Reĝo! Ne forgesu tion!

Sacerdoto.

PROPAGANDU!

Unu el niaj propagandistoj, serĝento X, mendis jam 30 gramatikojn por siaj lernantoj en la armeo. Kiom da lernantoj vi havas?

Letero el Nederlando.

MOBILIZON!

Amikoj en Flandrujo!

En nia nederlanda monato gazeto mi legis, ke pro la milito, la flandra katolika Esperantomovado malfortiĝis.

Ĉu estas vere? Mi ne povas kredi ĝin. Nun la Esperantomovado ja estas tre necesa.

Ofte mi vojaĝis tra Belgujo. Ĉiam denove mi admiris la belecon, sed precipe la atablan kaj kuraĝan popolon. Ne, ne, mi ne povas kredi, ke pro la milito la Esperantomovado ĉe vi malfortiĝis. Tio estas terura por vi sed ankaŭ por viaj nederlandaj amikoj.

Ni estas fieraj pri niaj flandraj najbaroj.

Flandraj amikoj, ankaŭ ni hodiaŭ havas malfacilan tempon, sed ni batalos kuraĝe, ĉar estas necese. Via kaj nia devizo estu: «mobilizon de ĉiuj Esperantistoj» kaj «restu fidelaj».

Nederlanda amiko,
Ant. de Geus, Hago.

EKSIGO.

Nia delegito por Bornem kaj ĉirkaŭajoj petis ekzigon pro diversaj privataj kialoj. Kvankam ni tion bedaŭras, ni akceptas tion kaj dankas lin pro la farita laboro por F. U. K. E.

ESPERANTO KURSO.

Ni kontente aŭdis ke en St. Amands-Puurs, S-ro Van de Laak organizis Esperanto-kurson kaj ke al la unua leciono sin prezentis 20 gelemantoj. Post propagandado li esperas certe altiĝi tiun nombron. Ni deziras al li grandan sukceson kaj dankas pro la servo, kiun li faras al nia movado.

RAPORTO S. I. K. KUNVENO 27-11-1939.

S-ro Prims, Viceprezidanto anstataŭis F-inon De Rop, malhelpata pro profesia laboro. Li montriĝis bona paroladisto kaj kiel ĉefa rimarko en sia enkondukita vorto, li insistis por ke la klubanoj ekspluatu la klubvesperojn por regule kaj nur paroli esperantlingve. Ne timu, li diris, se kelkfoje vi donofalas sur momente ne trovebla vorto. Ĉe ĉiuj, eĉ ĉe la plej spertaj tio okazas kaj fidu ĉiam je iu vivanta vortaro en via medio.

La sekretariino, laŭtlegis la raporton pri la antaŭa kunveno, kiu estis aprobata. Sekvis laŭtlego de la envenintaj leteroj de niaj soldatoj. Tio de S-ro V. d. Bergh, kiu aludis al certaj judaj manieroj ĉe iu en nia klubo, vekis ĝeneralan ridon. Ankaŭ dirajo el letero de S-ro Goethaert, kiu promesis regule kaj fervore uzi Esperanton «kiam ni denove estos gajnintaj tiun ĉi militon».

Por la komuna kantado nia klubo akiris valoran helpon en la persono de S-ro V. d. Moeren, kiu akompanas la gekantistojn per sia mandolino. Li ankaŭ promesis instrui al ni la F. U. K. E. kanton, sed necesas unue trastudado de la melodio.

S-ro Jacobs, skribante frazon plena je eraroj sur la tabulo, gvidis la punkton «Ni lernu per la eraroj». Disvolviĝis interesa diskutado pri certaj gramatikaj reguloj. S-ro Prims akceptis la sekvantan vicon.

Kiel interludo sekvis komuna Kan-u-go sur la nigra tabulo, al kiu la tuta klubo partoprenis, ĉiuj konkurante por trovi radikojn por formi krucvorton. Je certa momento la gvidanto devis halti tro laboreman klubanon, kiu ŝajne forgesis ke la tabulo ja havas ankaŭ limojn.

Sekvis preparolado de la aranĝo por nia sekvanta kunveno, kiu okazos ĉirkaŭ Kristnasko. Ni decidis kanti, legi, deklami pri Kristnaskaj temoj kaj multaj promesis sian kunlaboron. Verŝajne ankaŭ okazos nova montrado de la filmo pri Nia XXI-a de S-ro Lernout.

Poste kanto de «La Espero», adiaŭa vorto de la Prezidanto kaj preĝo ni disiris, ĉar jam malfruiĝis por ankoraŭ ludi Kan-u-Go aŭ Leksikon.

KATOLIKA RONDO ESPERANTISTA, MORTSEL.

Mort-sel ne mortos! K. R. E. M. volas esti kaj

resti «kremo»! Malgraŭ la tiama maltrankvilo, la 19-an de septembro s-ro Vermuyten malfermis kurson en la lernejo Eggestraat. Sed ĉar nur kvin kuraĝuloj sin anoncis, laŭ iniciato de nia kasisto s-ro François Laroche, pluraj aktivaj membroj kunvenas samtempe (marde de la 9a ĝis la 10a) tiel sin pretigante daŭrigi la normalan grupan vivon en kutima ejo... kiam la registraro kompatos la «trinkemulojn» ankaŭ... post la 10a vespere.

ATENTU!

La supra parto estis jam kompostita por la antaŭa numero sed ne povis aperi pro manko de loko.

ALGEMEENE JAARVERGADERING.

Ons Verbond zal dit jaar zijn algemeene jaarvergadering houden op Onzes Heeren Hemelvaartdag te Brussel. De dag zal worden ingezet met een Heilige Mis waaronder preek in Esperanto. Daarna vergadering. 's Middags gezamenlijk middagmaal. Na de middag een excursie. Degenen, die verlangen voorstellen in te dienen voor deze vergadering, gelieven dat tijdig te doen aan het adres van de Voorzitter.

Nadere bijzonderheden over deze samenkomst zullen worden vermeld in ons volgend nummer.

FLANDRA KATOLIKO POR NIAJ SOLDATOJ.

Multaj el niaj anoj-soldatoj travivas malfacilajn tempojn. Estas nia devo helpi ilin laŭeble. Nia estraro tial decidis la FUKEmembrecon kun abono por la soldatoj fiksi je 10 fr. anstataŭ 20 fr. Niaj pli feliĉaj geanoj povas, pagante 10 fr., havigi membrecon-abonon al iu soldato de ili mem elektita. Se oni ne indikas la nomon de la soldato la estraro mem elektos lin. Jen la unua listo:

L. C.	10 fr.
S-ro Bleyer el Den Haag (Nederl.) por 2 soldatoj	20 fr.
V. D. (por F. V. de Vijver)	10 fr.

SENPAGA ESPERANTOKURSO POR SOLDATOJ.

Post anonco de tiu kurso en kelkaj gravaj gazetoj sin prezentis multaj soldatoj. La kurso estas donata laŭ la Witterijk-metodo. La aĉeto de la libro estas la sola elspezo ne-

cesa por la soldato. Ni kore dankas sinjorojn Van Deun, Vangeel, Jacobs kaj Prims, kiuj akceptis gvidi tiujn kursojn kaj deziras al ili laboremajn kaj fidelajn lernantojn.

SKELDA INSTRUISTOJ-KLUBO, ANTWERPEN.

La 22-an de Januaro okazis dum la klub-vespero, la montrado de la filmo pri nia XXI-a. Estis agrabla revido por multaj kaj por la aliaj interesa supervido de la pasintjara grava okazintaĵo. Malgraŭ la glacia vetero ni ĝojis pri kontentiga ĉeesto. Sinjoro Lernout ne nur rikoltis laŭdajn vortojn de la Prezidantino sed ankaŭ flanke de la gevidantoj aŭdis dankeman aplaudon. Li vere meritis tion, la filmo estas ja grava kaj lerte kunmetita dokumento, kiu eternigis ĉiujn personojn kaj okazintaĵojn el nia XXI-a.

La Prezidantino fine esprimis la deziron, ke li baldaŭ povu montri sian filmon al Nia XXII-a; signifos, ke denove regas la Paco, la feliĉo kiun ni nun tiom alte taksas.

LA LOVENA KRUCO, LOVENO.

Pluraj el niaj membroj estas de la komenco «ie en Belgujo», kelkaj inaj elementoj ne trovas facile tempon pro Ruĝa-Kruco-okupoj, sed la fideluloj timas nek froston nek neĝon por ĉiusemajne viziti la lundan kunvenon en nia ejo Sociale Werken, Vaartstraat. Ili vivtenas la flamon ĉirkaŭ kiu ni esperas plej baldaŭ revidi ĉiujn kun re-novigita fervoro.

NM.

EN LA F.U.K.E.-FAMILIO

Naskiĝoj.

En la familio de nia ano Joz. Goethaert - Jespers, naskiĝis la 4a infano, kiu en la Sta Bapto ricevis la nomon Jozef. Ankaŭ gesinjorojn Van den Bergh en Merksem, Dio benis per 5a infano, kiu je la feliĉo de la patrino estas filineto kaj estis Baptata sub la nomo Magda.

Ambaŭ patroj estis soldatoj, sed pro tiuj ĉi feliĉaj okazintaĵoj ili liberiĝis. Ni ĝojas kun ili kaj esperas, ke ili povos resti hejme.

Funebroj.

Nia anino, Alice Van Slagmolen en Bonheiden, perdis sian karan patrinon. Ŝi estu la konsolo kaj subteno de sia patro. Ankaŭ nia ano Jozef Van Oost en Loveno, bedaŭras la morton de sia patrino. Al la funebrantaj familioj FUKEmembreco prezentas siajn plej kristanajn kondolencojn.

KION ALIAJ SKRIBAS?

Tiu ĉi rubriko estis jam kompostita por la antaŭa numero sed devis esti prokrastata pro manko de loko.

HEROLDO DE ESPERANTO.

En artikolo «La enigmo de Esperantokonstruo» Petro Stojan pritraktas la multe diskutatan problemon, ĉu la radikoj en Esperanto estas tute neŭtraj aŭ ĉu ili estas radikoj de substantivoj, adjektivoj aŭ verboj. Tiu problemo ne estas solvita ĝis nun. Kelkaj diras, ke la radikoj estas neŭtraj, aliaj ke ili estas substantivaj, adjektivaj aŭ verbaj.

Petro Stojan asertas: ambaŭ grupoj eraras; la unua grupo, tial ke vere estas diferenco inter la radikoj. Ekzemple la ideo de la radiko **dom** estas alia ol tiu de **bel**, kaj ankaŭ alia ol tiu de **star**. La radikoj do ne estas neŭtraj. La dua kategorio eraras, laŭ Stojan, tial ke ili nomas kelkajn radikojn substantivaj, adjektivaj aŭ verbaj. Tio ne estas ĝusta, ĉar sen la sufiksoj **o**, **a** aŭ **i**, ne ekzistas substantivo, adjektivo aŭ verbo, do ankaŭ la radiko tiam ne povas esti substantiva, adjektiva aŭ verba. Li konkludas, ke la radikoj estas neŭtraj gramatike, sed ke vere ekzistas **idea** kategorio.

Stojan pravas dirante, ke estas vera diferenco inter la radikoj, sed kial tiu subtila eltrovo, ke oni tamen ne povas diri, ke ili estas radikoj substantivaj, ktp.? Oni ne diras ke la radiko **dom** estas substantivo sed substantiva, kio signifas ke la ĉefvorto, la origina vorto estas substantivo, ke la radiko estas do substantiva, aŭ substantiv-idea.

En la kongresraporto en Heroldo n-ro 1035-36 la redaktoro diras je la fino: «Multaspekta estas la mondo, multaspekta estas ankaŭ la Esperantomovado. Ne domaĝas. Laboristoj (oni intencas: socialistoj) povas plej eble labori en siaj rondoj per propra laborista organizo; katolikoj plej facile atingas proprarondanojn, se ili estas organizitaj en sia speciala katolika asocio. Tio ne ekskludas amikan kunlaboradon kun la neŭtrala Ligo, nek duoblan membrecon, individue samtempe en la speciala kaj en la ĝenerala (neŭtrala) asocio».

Jes, tio estas la idealo, kiun ni ofte proponis: katolikoj devas organizi sin en speciala asocio, sed kiam temas pri disvastigo de Esperanto por la ĝenerala bono de la homaro, amike kunlabori kun la ĝenerala, sed, atentu, **kun tiu ĉi diferenco**, ke ili estu **individue** membroj de katolika asocio kaj kunlaboru kun la neŭtrala ne individue sed kiel **organizo**. Tiu sistemo estas de Monsinjoro Van Eynde en la IKUE-Kongreso en Antverpeno komplete aprobita kaj rekomendita kaj la alia samtempe malaprobita. Sed, bedaŭrinde, I. E. L. ne akceptas tiun sistemon, ĉar ĝi ne akceptas katolikajn organizojn en sia sino. Ĝi nomas la katolikajn organizojn **fak**-organizojn. Ni preferus, ke I. E. L. estu federacio de **ĉiuj** aliaj ligoj, ĉu **fak**- aŭ **naciaj** ligoj, kiuj ĉiuj havu siajn delegitojn en I. E. L., kiel unu registaro konsistas el diversaj partioj, kiuj kunlaboras por la ĝenerala bono. Laŭ tiu sistemo oni

povus skizi belan kaj utilan labormanieron kaj Esperanto progresus pli rapide ol nun.

Ni informiĝis el Ameriko, ke multaj el E. A. N. A. intencis fari al la Kongreso en Bern hazarde preskaŭ la saman proponon. Ili jam ellaboris lutan planon de tia federacio, kiun ili nomas T. E. C. O. (Tutmonda Esperanto Centra Organizo). Tiu plano tamen ne estas ekceptita de la kunveno de E. A. N. A. kaj vere ankaŭ ne komplete plaĉis.

NIA STELO.

En tiu revuo de la IKUE-sekcio en Jugoslavujo, la prezidanto kaj redaktoro publikigis traŭnan artikolon pri «Libereco», en kiu li montras, ke tiuj, kiuj plej laŭte kriis pri libereco, egaleco, frateco, ekzercas mem **senbridan** liberecon sed ne lasas al aliaj eĉ la **nesanan** liberecon.

Tiu artikolo aperu ankaŭ en Espero Katolika, sed sen la eraroj koncerne la pronomon refleksivan, kiajn ofte faras la parolantoj de slava lingvo.

FLANDRA ESPERANTISTO.

En la artikolo «Vox Populi», en kiu la redaktoro preparolas la enhavon de F. E., kia li kaj la legantoj deziras ĝin, trafas nin la eldiro pri la Bibliografio-rubriko: «Ni zorgos, ke tiu parto estas objektive, kaj kiel eble plej komplete, kontribuata de kompetentaj samideanoj». Ankaŭ trafas jena parto: «Por kio koncernas la moralan kaj ideologian flankon de la enhavo, ni estas konsciaj, ke, abonante nian revuon, ni aj legantoj neniel atendas de ĝi, ke ĝi estu la parolilo de iliaj personaj konceptoj en aferoj, kiuj nek rilatas la lingvon nek la movadon..... Ĝi estu morale altstara, ĉar religia konvinko estu respektata kaj estu, kiel la redaktoro diras: «zorgeme evitata ĉio, kio povus ofendi iun ajn en lia persona aŭ privata opinio». Ni atentigas, ke tiu principo postulas ke ekzemple kontraŭkatolikaj libroj ne simple estu recenzataj aŭ propagandataj, kun tuta silento pri ilia kontraŭkatolika enhavo. Tia recenzo, sen tiu mencio, estas vera ofendo de la katolika leganto, kiu nur ekscios la malamikan enhavon de la libro, kiam li aĉetis kaj legis ĝin. Li rajtas **antaŭe** scii, kion li aĉetas. Kiam do la recensota libro ne estas neŭtrala, tiam la recensisto, por neniu ofendi, devas indiki tion. Ni esperas, ke ankaŭ la nova redaktoro de F. E. komprenos la aferon tiel. Alie ja la recenzo ne estas «objektiva kaj **kompleta**».

Koncerne la moralan altstarecon, pri kiu la redaktoro parolas, ni vere ĝojas, ke oni fine kuraĝas publike aserti en Esperantrevuo, ke la morala altstareco estas ĝenerala bono, kiun la Esperantistoj alcelu. Sed tiu principo denove postulas, ke oni ne recenzu aŭ propagandu malmoralajn librojn. La librorecensado estas do koncerne la neŭtralecon kaj moralecon vera atentinda tasko. Sed, bone konsiderate, kio estas morala en la okulo de neŭtrala homo? Ĉu lia principo pri moraleco estas fidinda? Ĉar la moraleco laŭ vidpunkto de kristano estas alia ol la moraleco laŭ vidpunkto de komunisto aŭ alia isto. La redaktoro espereble intencas la moralecon laŭ la vidpunkto de la plej granda parto de siaj legantoj.

APERIS:

NIEUWE ROMANSERIE.

Door de socialistisch-communistische Esperanto-vereeniging «Federacio de Laboristoj-Esperantistoj» wordt wederom zooals vorig jaar een serie romans uitgegeven. Om onze lezers reeds op voorhand over de te verschijnen boeken in te lichten, het volgende:

Van Sienczewicz zal verschijnen «La Lanternisto kaj aliaj prozaĵoj», in de vertaling van Kabe. Deze vertellingen verschenen reeds dertig jaren geleden in «Lingvo Internacia» en «Internacia Krestomatieto»; het boek bevat ook de verzameling, die in boekvorm verscheen getiteld: «Pola Antologio».

Sienczewicz schreef veel schoone en goede romans, ook enkele die streng voorbehouden zijn. Van deze verhalen kunnen we voorloopig slechts zeggen, dat ze waarschijnlijk voor alle volwassenen geschikt zijn.

Een ander goed boek is: «La batalo de l' Vivo» van Charles Dickens, de bekende Engelsche schrijver uit de 19de eeuw. Dit boek is de eerste vertaling acor Zamenhof zelf gedaan.

«La Taglaboristoj» van Hans Kirk, uit het Deensch vertaald door L. Friis en W. Jensen, beschrijft het leven van daglooners in een Deensch dorp. Hun toestand is medelijdenswaardig in alle opzichten, onvoldoende loon in de zomer, geen werk in de winter, geen degelijke ontspanning, zelfs geen begrip van hun ellende. Doch er wordt een cement-fabriek in het dorp opgericht. De daglooners worden fabrieksarbeiders, krijgen in hun omgang met hun meer ontwikkelde medearbeiders uit de stad, meer idealen en bewustzijn van hun menselijke waardigheid. Ten slotte wordt er zelfs een syndicaat opgericht. — Dit boek heeft waarschijnlijk een socialistische strekking en verdient daarom mogelijk eenig voorbehoud. (III-IV).

«La Perfido», in de vertaling van W. Kruit, is een produkt van de Nederlandsche schrijver A. M. de Jong, die **meestal vinnig antikatholiek is en agressief socialistisch**. Ook in zedelijk opzicht zijn zijn werken dikwijls niet naar behooren. Dit boek verdient dus streng voorbehoud (III).

«Judoj sen mono» van Michaël Gold, werd uit het Engelsch vertaald door George Saville. Dit werk is om zijn **brutale hatelijken tegen het Kristendom en zijn kommunistische tendenz** zeer streng voorbehouden. (II).

Het zesde boek «La vojoj estas nekonataj» is van de Hongaar Lajos Kassak, een schrijver van revolutionair-socialistische romans. Het eenige boek, dat van deze schrijver tot nu toe in het Nederlandsch werd vertaald, bevat meer socialistische propaganda dan letterkundige waarde. Van dit werk behoeven we niets beters te veronderstellen. Het verdient om zijn strekking in elk geval tot de categorie II - III gerekend te worden.

In welke volgorde deze romans zullen verschij-

nen, weten we niet, doch de drie hier laatst genoemde boeken behoreen zeker niet thuis in de bibliotheek van een katholiek Esperantist. **Besteed uw geld slechts voor boeken die uw hoogste goed eerbiedigen!**

I. — Jarmiloj pasas. Universala (mond)historio, originale verkita en Esperanto de H. Haefker.

Legu pri tiu ĉi libro en sekvanta numero. Ni jam diras, ke ĝi estas entute nescienca, falsa kaj kontraŭkatolika tiel nomita «historio».

C. v. H.

KATOLIKA ESPERANTO INSTITUTO

GOED NIEUWS VOOR DE PROPAGANDISTEN.

Om het onze propagandisten goedkooper te maken, hebben wij besloten de prijs van het propagandamateriaal merkkelijk te verlagen:

Beknopt leerboekje van Maassen: vroeger Fr. 2.—
nu nog slechts: Fr. 1.—
De spijker op den kop geslagen: vroeger Fr. 2.50
nu nog slechts Fr. 1.—

Bestel ze onmiddellijk door storting op postcheckrekening Nr. 4549.84 van het Kath. Esperanto Instituut.

Bij bestelling van 10 exemplaren ontvangt men één gratis.

LIBROJ-AMANTOJ.

Vi certe ne jam konas ĉiujn jenajn librojn, kiuj certe interesos vin. Notu ilin kaj mendu kiel eble plej baldaŭ.

Het Esperanto A Examen — De Waard	Fr. 16.—
Het Esperanto B Examen — De Waard	Fr. 45.—
Het Esperanto A Examen — De Waard	Fr. 16.—
Demandaro kaj Respondaro — De Waard	Fr. 23.—
La Verbo en Esperanto — Jung	Fr. 10.—
Mi parolas Esperanton — Rozendal	Fr. 15.—
Infanoj de Bethlehem	Fr. 5.—
Infanoj en Toronto — 2a Parto	Fr. 18.50
La Ringo de la Generalo	Fr. 15.—
Per Motociklo tra 3 landoj	Fr. 6.—
Ĉu vi scias tion pri Framasonismo	Fr. 5.—
Se aŭskultas la animo	ing. Fr. 10.—
	geb. Fr. 15.—
Eigen Taal als Esperanto	Fr. 42.50
Plena Vortaro de Esperanto	Fr. 70.—
Groot Woordenboek door Van Straaten	Fr. 80.—
Beknopt Woordenboek door Van Straaten	Fr. 40.—
Virina Koro, Sabbe	Fr. 5.—

Vivo de Zamenhof, Privat	Fr. 20.—
Ora Ŝtuparo	Fr. 29.—
Ŝi, door R. Haggard	Fr. 29.—
Vojo Returne, Remarque	Fr. 29.—
Kan-U-Go, Esperanto-kaartspel	Fr. 20.—
Lexicon, Esperanto-kaartspel	Fr. 20.—
Unua Eŭkaristia Esperanto-Mondkunveno	Fr. 25.—
Plena Gramatiko de Esperanto, Kalocsay	Fr. 84.—
Verda Koro, Baghy	Fr. 16.50
Barbro kaj Eriko, Schneider - Carlsson .	Fr. 4.—
Kompaktinda Klem, Merchant	Fr. 10.—
Schidlof-woordenboek	Fr. 25.—
Nia Mesmistero, preĝlibro	Fr. 12.—
Tri-Standardoj-kanto de la FUKA-anoj .	Fr. 5.—

V. — NIA MESMISTERO; angle verkis originale W. Roche S. J.; el nederl. traduko de O. Huf S. J. Esperantigis Patro J. F. Smeehuijzen S. C. J. Bindita 130 paĝoj, 10½ x 15½ cm. Prezo: 12 fr.

Jen denove preĝareto en Esperanto sed nun ne ordinara preĝareto sed mespreĝareto kaj eĉ tute speciala, tute unika mespreĝareto. La celo de la libreto estas: atingi ke la kreduloj ne nur ĉeestu la Sanktan Meson, sed ankaŭ, kio bedaŭrinde ĝenerale ne okazas, kunvivante kun la preĝoj kaj agoj de la celebranta sacerdoto, kunoferu tiun Dian Oferon. Kaj tiun celon ĝi volas atingi ne per simpla traduko de la mespreĝoj, kiel en la ordinara mespreĝaroj, sed per « klarigaj plivastigajoj de la neŝanĝeblaj Mespreĝoj. Per ĉi tio la esenco de la Ofero, kaj la misteroj kaj homaj bezonoj, sur kiuj baziĝas la Liturgiaj preĝoj kaj Messolenajoj, plie antaŭeniĝas. La ordinara Mespreĝojn antaŭiras kelkaj pli enkondukaj preĝoj pri la esenco kaj la signifo de la Ofero kaj pri la kvar celoj aŭ intencoj, pro kiuj la Sankta Meso estas celebrata » (el la enkonduka parolo de la tradukinto).

Tial ke la preĝoj ne estas tradukoj sed klarigaj plivastigajoj, ne estas eble dum ĉiu Meso diri ĉiujn preĝojn. Sed tio ne gravas. Oni povas fari elekton laŭ siaj deziroj kaj pieco, « konsiderante la fundamentajn ideojn kaj la plueniradon de la Ofero », tiel ke oni jen tiujn, jen tiujn preĝojn plivastigite kunpreĝas kun la sacerdoto celebranta, kio tamen ne malhelpas la kompletan esencan kunvivadon kaj eĉ havas la utilon, ke oni povas preĝi pli intime kaj pli profunde, kaj pro la variado ne tiel facile inklinas al senatenta kutimo-preĝo. Eĉ el kelkaj preĝoj, ekz. la konsekradaj preĝoj, oni povas senĝene elekti parton.

Generale ni ne aplaŭdas la eldonadon de Esperantolingvaj preĝaretoj, ĉar ni ne komprenas, kial oni private preĝus en Esperanto. Oni ja plej facile kaj plej intime preĝas en sia gepatra lingvo, kaj inter Dio kaj ni ne bezonas internacian lingvon. Sed ni jes akلامas la eldonadon de tiu ĉi preĝareto, ĉar unue: ĝi estas tiel taŭga kaj unika preĝareto, kiel ne ekzistas en ĉiu nacia lingvo, kaj per Esperanto ĝi do fariĝas uzebla ankaŭ por alilandanoj, kaj due: ĝi taŭgas kaj estas en Esperanto eldonita ne nur por privata preĝado sed precipe por komuna laŭta preĝado en IKUE-kongresoj. Por fari la libreton uzebla por tia amasa kuna preĝado, la tradukinto verkis ĝin ne en prozo sed

en versoj, por kiuj li uzis 4 verspiedojn: la jambon, la trokeon, la daktilon kaj la anapeston, kiuj ĉiam estas indikitaj supre de la preĝoj. Tiu versifarmo havas tamen ankaŭ malutilon, ĉar tial, ke la tradukinto por « reprodukti la sencon (de la nederlanda teksto) laŭ la pleneco de la pensoj » volis traduki laŭeble vorton post vorto, li devis pro la dezirata ritmo kelkfoje iom deformi la stilon, perforti la vortojn. Tiel li uzas neordinare la prepozicion laŭ, sennecese la prefikson ek, tro libere la apostrofadon kaj tial formas strangajn vortojn, kiujn oni tamen malfacile povas nomi sendube eraraj, escepte kelkajn, ekz. **kiomaj momentoj**; **ĉielondirekte** (ĉielen aŭ ĉielon-direkte); **vindirekte** (ĉu vi pensas nun al vi aŭ al vino?); **sur min rajtojn** (al mi). La devigata ritmo do faras la tekston ofte ne tuj kaj ne bone komprenebla. Tial oni antaŭ la unua uzado bone tralegu kaj trastudu ĝin, ankaŭ tial, ke la enhavo estas tiel riĉa, ke ĝi eĉ post plurfoja uzado restas neelĉerpebla lonto, kiu havigas ĉiam freŝajn belafinojn, kaj preĝajn kaj instruajn.

Ankaŭ ni rimarkis, ke oni uzas por la preĝanto la unuan personon jen plurale jen singulara kaj eĉ iam ambaŭ formojn en la sama preĝoj. Kial tio?

La preĝaroj estas aldonitaj sur aparta paĝo; nur kelkaj el ili ĝenas.

Vere, tiu libreto bele eldonita, estas **trezoro**, kiun ĉiu katolika Esperantisto posedu kaj **uzadu**.

Per tiu ĉi mespreĝareto oni pli bone komprenos kaj do ankaŭ pli ĝuos la Sanktan Meson.

C. v. H.

V. — LA JUNA VIVO. Lernolibro nur en Esperanto, kun multaj desegnaĵoj, celanta instrui infanojn laŭ la rekta metodo. Paĝoj 32. Prezo: 4 fr. Eldonita de « La Juna Vivo » Westgraftdijk, Nederlando.

Malmultekosta, ideala lernolibro por kursgvidantoj, kiuj havas lernantojn, kiuj ricevis nur la instruon en elementa lernejo. Ĝi estas facila por la kursgvidanto kaj amuza por la lernantoj. Kun iom da iniciato « La Juna Vivo » certigas al la kursgvidanto bonegan rezultaton.

R. D. B.

V. — DERTIG JAREN. Geschiedenis van de Katholieke Esperantobeweging in Nederland, door Nico Hoer jr. 96 bladz. uitgegeven door « Nederlanda Katoliko ».

Geschiedenis lezen is niet altijd interessant, maar deze geschiedenis lezen is zelfs boeiend. Nico Hoer kent het; klaar, zakelijk en levendig beschrijft hij om zoo te zeggen volledig de geschiedenis van onze zustervereniging « Nederlanda Katoliko ». Het werkje, of liever zijn schrijver, dwingt onze bewondering af. De al te vele zinnetjes « tusschen haakjes », waarvan velen gemakkelijk konden vermeden worden, maken het lezen ietwat onaangenaam en minder vlot. Wat er echter ook spijtig aan is,

zijn de vele Fransche woorden. Maar schrijver is journalist en men weet dat het nu eenmaal de « mode » is van de Nederlandsche journalisten, veel nuttelooze (en soms verkeerde) Fransche woorden te gebruiken. Zij schijnen niet te wien dat ze daarmee in het geheel geen dienst bewijzen aan het volk, dat er trouwens in zijn breede lagen ook geen genoegen mee neemt. Indien ze gaarne pochen op hun kennis van een vreemde taal, dat ze dan liever eens Duitsche woorden gebruiken, die kunnen misschien in de naaste toekomst wel eens van pas komen. Ondanks die vlekjes, voor Nederlanders zoo gewoon als sproeten op een roodharige, blijft het boekje een juweeltje voor elk N. K.-lid en ook voor ons bevat het een geschiedenis waaruit te leeren valt.

C. v. H.

Bestel altijd al uw Esperantoboeken op het Kath. Esperanto-Instituut, v. z. w. d. E. Segerlaan 14, Wilrijk. Het is in uw eigen voordeel. Verzending franco!

Voorloopig gelieve men na een bestelling eenige dagen geduld te hebben, daar de bestuurder van K. E. I. gemobiliseerd is.

REDAKLIA LETERKESTO

F-ino Anna Begodt, Beveren Waas. — Pardonu, ke mi ne plenumis mian dumkongresan promeson zorgi por via jarlibro. Mi vere forgesis. Nun ĉio estas enorda. Dankan pro la alsendo de la fotografajo kaj korajn salutojn.

S-ro H. P. Saunders en London. — Dankon por via karto. Ni vere ĝojas ke F. K. tiel plaĉas al vi. Bonvolu represi niajn korespondajn anoncojn en via organo, kies lastan numeron ni bone ricevis. Ni esperas post iom da tempo povi helpi vian ligon.

Ĉu viajn kongresfotografajojn sukcesis? Korajn salutojn.

S-ro P. Golobić en Ljubljana. — Ni esperas, ke vi regule ricevas Flandra Katoliko. Ni bedaŭras, ke ni ne ricevas vian « Nia Stelo ». Bonvolu ankaŭ vi represi niajn korespondajn anoncetojn. Korajn salutojn

S-ro R. Molera, Moyà, Hispanujo. — Mi esperas ke vi bone ricevis mian sendaĵon kun broŝuroj kaj poŝtmarkoj. Vi bonvolas daŭrigi la pm-interŝanĝon. Sal. korajn. C. v. H. kaj L. C.

Frato Arnoldo, Baarle Hertog. — Via propono koncerne la vorton « klaŭstro » estos pritraktata en sekvanta numero. Kor. salutojn!

F-ino Bep de Vetten, Voorburg, Ned. Koran dankon por via letero. Pardonu ke mi ankoraŭ ne respondis. Paciencon kaj korajn salutojn!

M. De Valck, Gent. — Kara amiko ankoraŭ unu fojon paciencon, ĉu? Kor. sal.

Nijmegen Centrale Esperanto Commissie

AFDEELING VLAANDEREN

MOBILISATIEPRIJS

voor deze uitstekende cursus
(uitgave 1935) :

25 FR.

Te storten op postcheckrekening
209034 van Lic. L. Calloens,
Erembodegemstr. Aalst.

Aantal zeer beperkt.

Tijdelijk aanbod. Vrachtvrij.

ANONCETOJ

senpagaj por niaj membroj

Eksterlandaj katolikaj Esperantorevuoj bonvolu represi niajn korespondajn anoncojn. Ni represos iliajn.

Deko da gefraŭloj 16 — 30 jaraj deziras korespondi kun geesperantistoj en la tuta mondo. Skribu multnombre al: F-ino M. J. Top, Nieuwstraat 12, Veurne (W. VI)

Por propagandi Esperanton, sendu al mi Esperantaj revuojn (novajn kaj malnovajn), turismajn prospektojn, broŝurojn, poŝtmarkojn, ilustritajn poŝtkartojn, glumarkojn ktp. Kompense vi ricevos poŝtmarkojn el Hispanujo, ilustritajn kartojn ktp. laŭ deziro. — R. Molera, del. de I. E. L., Str. Hospital 13, Moyà (Barcelona), Hispanujo.

Maliĉa kaj malsana knabino deziras lerni Esperanton. Kiu povas kaj bonvolas havigi al ŝi taŭgan novan aŭ malnovan lernolibron, sciigu tion al nia redakcio, kiu tiam informos la adreson por sendi la libron.

S-ro Van Geit, Groote Baan, Herdersem, Belgujo, deziras korespondi kun Eŭropanoj.

D I S T R A P A Ĝ O

Bonaj gesolvintoj No 10. — V. d. Laak, Bekaert, Top, Goedhart, Frato Arnold, S-ino Meurrens, Naster, Magda De Rop, Maria De Rop.

No 11. — Ĉar ni rimarkis ke multaj ne estas ŝakludistoj ni estonte ne plu enmetos tiajn problemojn. (Bonaj solvoj envenis nur de F-inoj De Rop).

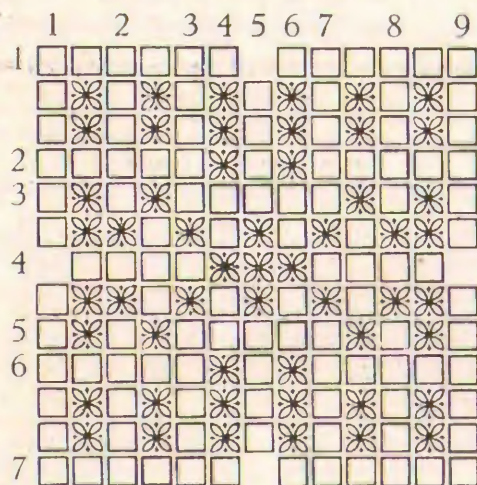
Nr. 12. — V. de Laak, Top, Goedhart, Meurrens, Magda De Rop, Bayens, Frato Arnold, Wijnendale, M. Naster.

Pri tiu problemo multaj esprimis dubon pri la vorto « ento ». Laŭ Van Straaten ĝi estas « wezen ». Laŭ Plena Vortaro ĝi signifas « parazitaj-intestaj vermoj ».

No. 13. — V. de Laak, Top, Goedhart, Meurrens, Magda De Rop, Bayens, Frato Arnold, Wijnendale, M. Naster.

Ĉiuj tiuj do gajnas unu poenton pro bona solvo. Relegu tiurilate la novan metodon pri niaj enigmoj en F. K. No 10, paĝo 279. Ĉar pro la nuna cirkonstancoj F. K. nur eliros dumonate, la templimo estas plilongigita al du jaroj, por ke ni povu enmeti 20 enigmojn.

KRUCVORTENIGMO No 14.

Difinoj. — Horizontale:

1. Porkurace enspiri — Stelo
2. Prepozicio — forlasi sian oficon (r)
3. Rita vesto (r)
4. Gento aŭ klano (r) — muzikverko
5. Loĝejo el la Malnova Testamento
6. Alte taksi (r) — Stelo
7. Elektra kondukilo bezonas. .... — Juna persono.

Vertikale:

1. Afable peti — pligrandiĝi

2. Varmigi — Eŭropano
3. Simbolo de la venko — Abunda kolekto
4. Prefikso — sufikso (r)
5. Nombro — Granda ujo
6. Prepozicio — Trinkajo (r)
7. Denove fari (r) — Apartigas kontinentojn (r)
8. Militilo — neĝusta
9. Loko de deveno (r) — Oceanio estas.....

SILABENIGMO No. 15.

BO CO CO DO DU DU EO EO ER FI FO GO GA
JA KO KO KO LI LI LO LO MO NO NO OA OL
OR OR OR OS RA RA RO RO RU ŜO TA TI TO
TO UN VI VI ZO (44).

El tiuj ĉi 44 silaboj kunmetu vortojn laŭ la jenaj signifoj:

1. Fruko
2. Astronoma vojo
3. Koloro
4. Nobela titolo
5. Metala mineralo
6. Konsulti la sorton
7. Geometria formo
8. Kokino faras
9. Mezuro de pezo
10. En kiu plejmultaj homoj mortas
11. Refaldita bordo
12. Tempmezuro
13. Malantaŭa parto de pejzaĝo
14. Malmola substanco ĉe vertebruloj
15. Ĉarmegi
16. Malvarma, estas tre ŝatata somere
17. Ebena limiganta surfacojn
18. Veĝetaĵo kies fibroj estas plej utilaj
19. Grafika signo
20. Grasa fluaĵo
21. Necesa al veturiloj
22. Ŝatata loko en dezerto.

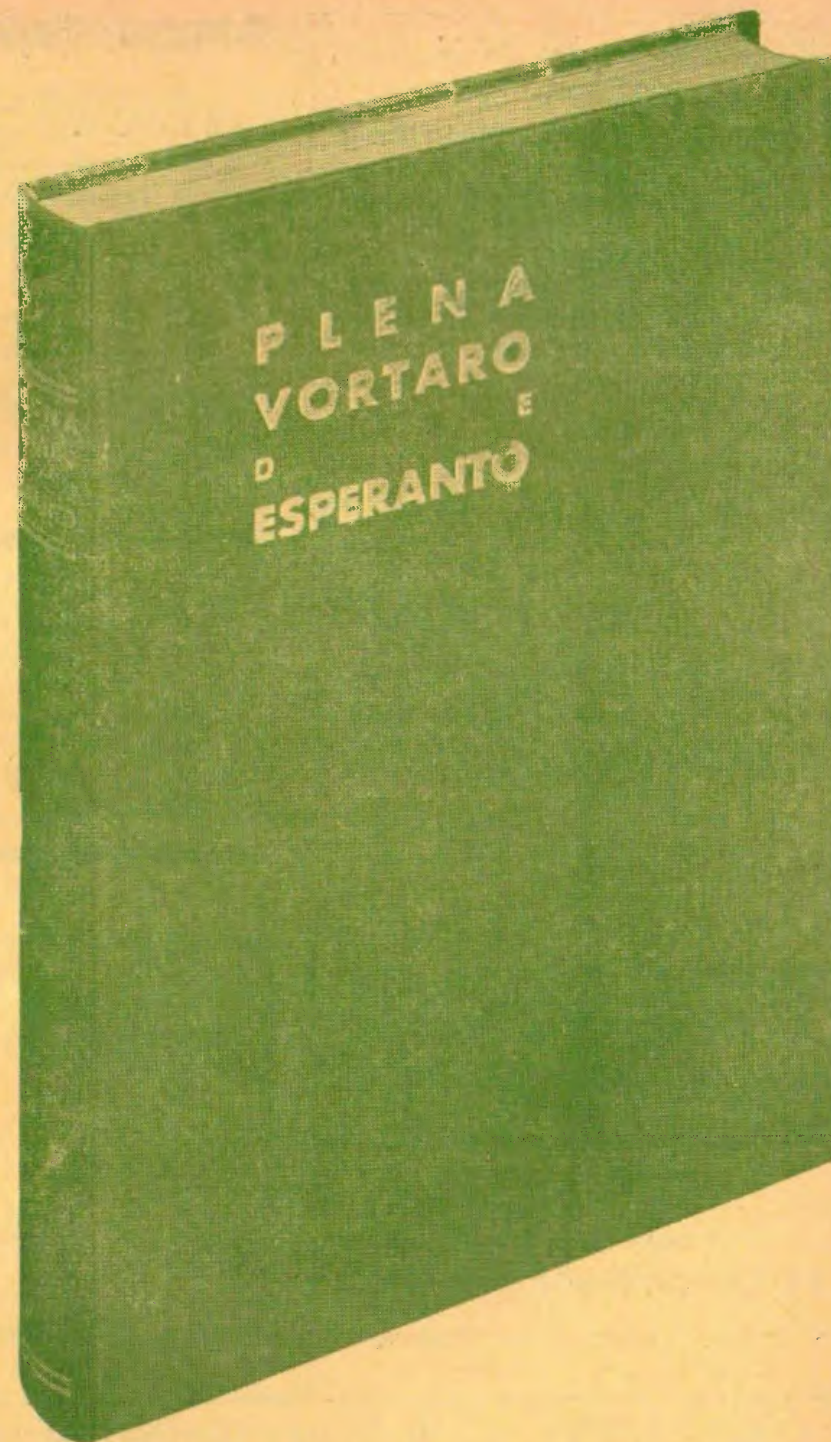
La unuaj literoj de tiuj vortoj montros al vi ne tre flatan diradon.

Ambaŭ solvoj ensendotaj antaŭ la unua de majo, al la sekretario de F. U. K. E.

RUSA HUMURO.

Lenin, rakontas muĝiko al siaj filoj, donacis al ni tri aĵojn: la inteligentecon, la honestecon kaj la bolŝevismon. Sed tiujn ĉi tri aĵojn ni ne povas posedi samtempe: nur maksimume du el ili. Pro tio, Ruso povas esti inteligenta kaj bolŝevista; tiam li ne estas honesta. Aŭ li estas honesta kaj bolŝevista; tiam li ne estas inteligenta. Aŭ ankoraŭ li estas inteligenta kaj honesta, sed tiam li ne estas bolŝevista.

La libro
kiun
ĉiu
Esperantisto
devas posedi

Verkita de: PROF. E. GROSJEAN-MAUPIN, direktoro de la sekcio « Komuna Vortaro » ĉe la Esp-ista Akademio; A. ESSELIN; S. GRENKAMP-KORNFELD; PROF. G. WARINGHIEN; membroj de la Esp-ista Lingvo Komitato.

NUR TIU PERSONO, KIU POSEDAS KAJ UZAS ĈI-TIUN VORTARON, MERITAS LA BELAN NOMON: SERIOZA ESPERANTISTO!

Prezo 70 fr. Vendoinstituto de F.U.K.E. Eg. Segerslaan 14, Wilrijk.

FUKE-leden uit het Antwerpsche !

Voor uw

Heeren- & Kinderkleeding

GEMAAKT EN NAAR MAAT

is het beste adres :

J. PAESMANS

IN 'T DUIFKEN

Koepoortstraat 64, Antwerpen. - Tel. 217.51

5 % AAN ONZE LEDEN !!

LIKEURSTOKERIJ

DE RAAF

■ ALLE SPECIALITEITEN ■

ALLE GEKENDEN WIJNEN

J. VANDEUN-JESPERS

TURNHOUSCHE BAAN, 277

BORGERHOUT (ANTW.)

PRESEJO

H. & H. BRAEKEVELT

Statedreef, 177 - Tel. 1080

ROESELARE

Specialiteit :

ESPERANTO - DRUKWERK

Atentu Esperantistoj !!

Por modernaj domornamaĵoj,
ŝtalaj mebloj ktp., por moderna aranĝo de
via dominterno, ekzemple pentrado kaj
tapetado, turnu vin al :

CAMIEL TOUSSEYN

dominterno-arkitekto,

domkolorigisto-tapetisto,

Hoogstr. 44, JABBEKE (W. VI.)

(laboras tra la tuta lando

10 % da rabato por Esperantistoj)

HALT ! STOP !

Het beste Woordenboek
voor ieder Esperantist !

**GROOT WOORDENBOEK
VOOR ESPERANTO**

door **A. J. van Straaten**

690 bladz. moderne linnenband, puik papier.
Prijs 80 fr. Katholiek Esperanto Instituut.

Steunt onze Aankondigers.

Zij steunen ons,

en hebben goede waar.

SIGARENFABRIEKEN ROMANO N.V.

GHEEL (Antw.)

ALLEEN FIJNE KWALITEIT SIGAREN, IN ALLE PRIJZEN
GROOTE KEUS. — HAVANA SIGAREN.

◆ Prijskaarten en stalen van sigaren op aanvraag. ◆